

der er sket her i denne Sommer, har ikke hjulpet til, at den almindelige Mand ude i Landet er kommen til at omfatte Militæret med mere Sympati end før — tværtimod. — En forunderlig Redegørelse syntes jeg ogsaa, det var, vi fik fra Ministeriet i „Berlingste Tidende“ om dette Forhold. Den Redegørelse, vi fik fra Ministeriet i „Berlingste Tidende“, begyndte straks med en Slags Undskyldning for, hvad der var sket, eller, rettere sagt, den begyndte straks med en Slags Forklaring over, hvorfor man havde givet Ingeniørerne dette Ekstraarbejde. Det havde man gjort — anderledes kunde jeg ikke læse denne Beretning — af pædagogiske Grunde. Man sagde som saa: I 1891 var der straffet meget, og Straffedagenes Tal var, naar man udregnede dem, noget over 4000, men i 1892 blev det endnu værre; regnede man da Straffedagenes Antal ud i Kvartearrest, blev det nemlig over 12,000. For at blive fri for denne megen Straffen greb man til Ekstraarbejdet, men det viste sig, synes mig, at det var daarligere Pædagogger, som skred til en saadan Forholdsregel; thi de kom til at straffe saa meget, at Straffedagenes Antal, naar man regner dem ud i Kvartearrest, blev over 58,000 — og saa tælle vi ikke de 10½ Mars Tugthusstraf med. Saa-danne Forhold og saadanne Domme ere ikke af den Slags, som vække Sympati for Militærvæsenet hos den almindelige Mand. Og det kan man ikke forlange. Naar den almindelige Mand sender sin Søn herind og saa faar den Bæst, at han om 2½ Aar kan vente at faa ham hjem, men da kommer han fra Tugthuset, da grunder han over, hvorledes det kan gaa til. Han ser da den Indberetning, der er kommen fra Ministeriet; han læser der, hvad jeg har draget frem, og han søger efter, hvad det er for et Kapitel i Straffeloven, hans Søn er dømt efter; men det staar der ikke noget om i Beretningen. Han kender ikke meget til den Straffelov, vi hade her. Han spørger: Hvem forsvarede min Søn derinde? Saa faar han den Bæst, at der ikke var noget saadant særligt Forsvar — nu have vi jo faaet et Lovforslag derom. Saa spørger han: Men da han nu var dømt ved den Ret, kunde den Dom da ikke være appelleret til en anden Ret og ikke just militært paa-dømt? Saa bliver Svaret: Nej, det kan ikke ske; der var ikke andet for, end at din Søn maatte tage, hvad han fik — Tugthus eller Bænd og Brød, hvad det nu var. Det kan den almindelige Mand ikke forstaa. Jeg vil til det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgkreds (Bosfen) sige, at saa vidt jeg forstaaer mig derpaa —

jeg forstaaer mig ikke saa farlig meget paa den Slags Ting — er det vist godt at faa Forsvar ved Rigsretterne; men er det ikke muligt at faa Appel fra Rigsretterne, i alt Fald i Fredstid, at der i alt Fald kan blive Appel af de Domme, der gaa ud paa Tugthus, saa at Dommen kan blive underkastet en anden Domstols Prøvelse. Jeg gør kun en Henstilling om at tage under Overvejelse, om slikt ikke kan lade sig gøre, i alt Fald i Fredstid — i Krigstid kan det være en anden Sag.

Vender jeg tilbage til, hvad jeg før talte om, den økonomiske og den politiske Stilling her i Landet, vil jeg sige, at selv om det skulde mislykkes for de Herrer, som i denne Vinter ville arbejde paa at faa et Forlig i Stand, tror jeg ikke, at dermed alt er tabt for den almindelige Valgret. Tværtimod. Jeg tror tværtimod, at det vil være en Gevinst for den almindelige Valgret. Man kommer da til at se mere klart paa Forholdene, se, at der ingen Genvej er at gaa, men at man skal gaa den lige Vej, lide og bide den Tid, man skal. Jeg nærer ikke den Frygt, som det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgkreds, at der skal blive mere og mere imellem Partierne. Jeg tror, at Forholdene netop vilde tvinge Højre, som nu ikke er til Sinds at opgive noget, til efterhaanden at give Slip paa det System, som i og for sig er saa fortviblet, som det er, og dermed ogsaa paa Personerne, og omvendt give Slip paa Personerne og dermed ogsaa paa Systemet; de to Ting hænge sammen. Jeg tror, at en Gang naa vi frem, saa naa vi sikkert til en Overenskomst, og Systemet og Personerne gaa deres Vej med hinanden, og Grundloven træder atter paa sin Plads, og saa er det en Overenskomst, som alle Parter kunne tiltræde, og saa bliver det en god og varig Overenskomst, i alt Fald for Folket. En Overenskomst, som bliver lavet nu og bliver lavet sammen med et Parti, som ikke er til Sinds at opgive det System, de have kæmpet for, og en Overenskomst, som bliver lavet paa den Maade, at to Femtedele af Folketinget bliver stukket til Side, endelig en Overenskomst, som bliver lavet af Mænd, der ikke have noget virkeligt Mandat til at lave en saadan Overenskomst, bliver aldrig til Lykke for den almindelige Valgret. Det er min Tro.

Frier: Jeg maa tilstaa, at jeg havde ikke ventet at komme til at tage Ordet i Dag, da jeg ikke føler mig kaldet til at udtale mig med storpolitisk Betragtninger, hvor enig jeg end er i mangfoldige Ting, af hvad der i den Retning vilde kunne siges.